

Is het adviesrecht voor gemeenten bij instelling schuldenbewind een oplossing?

Taco Schaafsma¹

Eigenaar van adviesbureau Beschermingsbewind.nl
Hoofd Backoffice Groningse Kredietbank (Gemeente Groningen)

Dit had stuk had zonder problemen een heel lang pleidooi kunnen worden. Er valt namelijk veel te zeggen over dit wetsvoorstel, zoals kortgeleden wel weer bleek uit een lijvig rapport vol meningen van Bureau Bartels²

In de reacties op het wetsvoorstel zag ik dat vele anderen al uitgebreid gereageerd hebben. Hierbij veel meningen, helaas over het algemeen ingegeven door eigen (financieel, of ander) belang. Alhoewel begrijpelijk is dit naar mijn mening niet altijd heel constructief.

Behoeftte aan context

Ik wil de vraag of het adviesrecht voor de gemeente bij de instelling van beschermingsbewind op grond van schulden (hierna: adviesrecht) noodzakelijk is en iets toevoegt, proberen te beantwoorden door een andere invalshoek te kiezen. Door niet te focussen op de details van deze voorgestelde wetswijziging, maar door afstand te nemen en te kijken naar het grotere geheel.

Geen probleem is immers te begrijpen als we het niet in de context zien. “Een probleem bestaat niet alleen door de bronnen, maar het bestaat door het ecosysteem dat het vasthoudt.”³ Wie allemaal onderdeel uitmaken van dit ecosysteem kunt u zelf afleiden uit alle reacties op deze internetconsultatie.

Slecht plan

Om maar met de deur in huis te vallen: Het in de wet opnemen van een adviesrecht voor gemeenten bij de instelling van beschermingsbewind is gewoon een slecht idee. Het is een extra hoepel waar alle betrokkenen doorheen mogen springen, en het is maar zeer de vraag of de beoogde doelen gehaald gaan worden. Het adviesrecht lost niks op. Het brengt slechts meer administratieve rompslomp met zich mee en de tijd en het geld die hiermee gemoeid gaan kunnen we beter investeren in meer “handen aan het bed”.

---

¹ Dit stuk is geschreven op persoonlijke titel.

² Eindrapport Werking Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap, Besluit kwaliteitseisen cbm en Regeling beloning cbm. (Bureau Bartels, 30 augustus 2018)

³ Quote van Psychotherapeut Esther Perel bij VPRO Zomergasten op zondag 2 september 2018

Wat is het probleem?

Er is een probleem. Daar zijn alle partijen het wel over eens. Maar wat is precies het probleem? Is dit de hoge instroom in beschermingsbewind? De lage uitstroom? De hoge kosten voor gemeenten?

Wat zijn de oorzaken van het probleem? Welke partijen zijn betrokken bij het probleem? Worden bestaande mogelijkheden om het probleem op te lossen wel optimaal benut?

Ik ga niet eens een poging doen om in dit stuk antwoord te geven op al die vragen, maar ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat men vanuit de politiek denkt dat een heleboel pleisters plakken op een open etterende beenwond zal leiden tot een herstelde patiënt die een marathon kan lopen.

Symptoombestrijding

De ene maatregel is nog niet eens goed ingevoerd of de volgende is alweer genomen. Het ene onderzoek is nog niet afgerond of het volgende onderzoek is alweer aangekondigd. Blijkbaar is de achterliggende gedachte dat als we maar zoveel mogelijk dingen bedenken, er altijd wel iets bij zit dat gaat werken. Baat het niet, dan schaadt het niet. Maar meer is niet altijd beter en symptoombestrijding is iets anders dan een duurzame oplossing.

Wanneer komt er eindelijk eens een samenhangend en structurele visie waarin de relatie tussen alle bestaande regelingen en wetten goed onder de loep genomen wordt? Hierover schreef ik eerder een artikel⁴.

Samenhang ver te zoeken

Er dient veel beter te worden gekeken naar de relatie en werking van alle verschillende regelingen ten opzichte van elkaar. Heeft de enorme toename van schuldenbewinden bijvoorbeeld ook geleid tot een toename van het aantal (geslaagde) minnelijke regelingen en meer instroom in de WSNP en dus een oplossing van de schuldenproblematiek?

Het antwoord is *néé!!* In dit kader verwijs ik graag naar de open brief van Mr. Engberts aan minister Sander Dekker.⁵ Parallel aan de hoge instroom in beschermingsbewind daalt sinds 2011 de instroom in de WSNP alleen maar.

Goed beschouwd doet de overheid op macroniveau hetzelfde als burgers met schulden op microniveau. Men probeert problemen op te lossen en rent van incident naar incident. Men plakt pleisters op open wonden in de hoop dat het bloeden stopt. Maar de oorzaken worden niet aangepakt.

---

⁴ <http://beschermingsbewind.nl/wp-content/uploads/2017/05/ZELF-Magazine-10-2016.pdf>

⁵ https://www.wsnp-periodiek.nl/wp-content/uploads/Wsnp-nr3-2018_14_opinie.pdf

Wanneer is de politiek zover dat ze het armoedeprobleem structureel wil aanpakken en integraal gaat benaderen? Op 4 september jl. stuurt minister Koolmees nog een stuk naar de kamer⁶ met daarin een voorstel om een aantal zaken aan te passen in de faillissementswet en de Wet op het consumentenkrediet. Weer vraag ik mij ernstig af waarom hier niet meer integraal gekeken wordt naar de samenhang met andere regelingen, zoals beschermingsbewind op grond van schulden en verkwisting. Opnieuw een gemiste kans. Iedereen is bezig op zijn eigen beperkte (werk)gebiedje en probeert zijn/haar positie te verstevigen op de gebieden die elkaar overlappen.

Tijd voor één heldere regeling

Ik zeg het al tijden: er moet één regeling komen voor mensen met oplosbare schulden. Eén loket, één regisseur met een volle gereedschapskist en alle bevoegdheden die nodig zijn om een situatie te kunnen stabiliseren. Daarbij moet drang en dwang niet worden uitgesloten en tot de mogelijkheden gaan behoren. Dwingend zowel richting schuldeisers (ook de overheid als schuldeiser), als richting de schuldenaar. Maak één regeling van het minnelijke traject en de WSNP. Schakel de insolventierechter alleen in als schuldeisers zich benadeeld voelen door de benoemde regisseur.

Wie die regisseur moet worden is van later zorg en in dit stadium niet zo belangrijk. De gemeente is het meest logisch, maar de bewindvoerder WSNP zou ook een optie zijn. Laatst hoorde ik iemand opperen om hiervoor de deurwaarder in te schakelen. Die zijn tenslotte vaak als eerste ter plaatse.

Ik denk dat als we het probleem structureel vanuit een samenhangende visie gaan benaderen er helemaal geen adviesrecht nodig is!

---

⁶ Verzamelwet SZW 2019: Nota van Wijziging (Kamerstukken 34 977)